

Gass på bobiltur i utlandet

Det er ingen felles standardisering for gassflasker og gasskoplinger mellom de europeiske landene. De store gassleverandørene i Norge og utlandet fyller ikke gassflasker fra andre leverandører. Så å få fylt en norsk flaske i utlandet er meget vanskelig, for ikke å si helt umulig i flere land.

En 11kg og en 14 kg. selvfylle/tankflaske. Påfyllingen er adaptere mellom tankene. Er montert av fagperson?

Å bytte en norsk flaske i utlandet er like umulig, med unntak av AGA-automatene i de nordiske landene. Der er det en bytteordning for norske flasker, om de har norsk flaske i automaten/stasjonen.

De 2 norske gassflaskekoplingene, industri- eller husoldningskopling. Finner man nesten ikke i Europa heller, med noen få unntak. Den norske husoldningskoplingen passer med en av de spanske husoldningskoplingene.

Så det kan ikke understrekes tydelig nok, at hovedregelen er at man får ikke fylt eller byttet norske gassflasker i utlandet, unntatt med et veldig begrenset unntak. I Finland f.eks. er det kun 1 plass en får fylt norske flasker, og det er land man ikke får fylt i det hele tatt, og i de store Europeiske landene kan man kanskje finne inntil en håndfull plasser å få fylt, om en er heldig.

Vi er blitt meget bortskjemt i Norge, som får fylt/toppet gassflaskene på mange steder, og at det er mulig å få fylt norske flasker på de fleste grenseovergangene til Tyskland, i Flensburg, Burg og Syderlügum. Så er det nesten helt stopp å få fylt norske gassflasker på kontinentet.

Litt kvalifisert tipping fra meg er at man ikke vil få fylt norske flasker forskriftsmessig på mer enn ca. 10-15 plasser til i Europa. Da forstår man at man skal ha planlagt godt, eller ha flaks om man er i nærheten av et sted man får fylt den norske flasken, om man går tom.

Så nesten den eneste mulighet man har om en går tom, er å kjøpe en nasjonal flaske i det landet man er, og håpe at man har eller får kjøpt overganger som tilpasser den nasjonale gassflasken til bobilens gassanlegg. I enkelte land får ikke privatpersoner kjøpt gassflaske engang, men kun bedrifter som leier ut til privatpersoner.

Man har lov til å ha med 2 x 11kg gassflasker i bobilen, og det burde holde greit til en 4-6 ukers sommertur ved normal bruk. Er man ikke tilkople 230V innimellom, eller det er meget varmt og kjøleskapet ikke går helt optimalt, eller kaldt nok, og man benytter varme, blir det fort kortere tid.

Sist sommer under hetebølgen i Europa og med kun gassbruk til varmtvannet, koking og kjøleskap, brukte vi en 11kg på en drøy uke. Gassen på kjøleskapet brant nesten konstant, og det er innenfor, ifølge Dometic, så lenge den holdt tempen innenfor verdiene ved 25 grC. Da forbruk til kjøleskap kan være 300-600g/24t som er normalt ifølge data. Forbruket vil øke med økende omgivelsestemperatur.

Varmtvann, varme og kokebluss vil bruke fra 100-450g/t, så bruken er avhengig av hvor fort en gassflaske går tom. Så det er lurt å benytte 230V så ofte som mulig om man vil drøye gassen.

Skal man på reise hvor man ikke greier seg med 2 x 11 kg gass som er det man lovlig kan ha med i bobilen, kan det være greit å kjenne til følgende: I Sverige er grensen 60 liter som tilsvarer ca. 30 kg gass som gjør at man kan ha en 5 kg i tillegg til 2 x 11 kg. gass. Så mange norske kjører lovlig i Sverige med sin ekstra 5 kg til grillen, som mange norske har med. Ifølge lovverket i Norge er 55 liter maks mengde en kan ha i en boenhet i Norge og vi kan dermed egentlig ikke ha den ekstra 5 kg gassflasken. Har man 2 x 10 kg, smyger man vel inn den ekstra 5 kg? Eller ryker man da på at man har for mange flasker? Da det står 2 beholdere på 2 x 10 kg eller 2 x 11 kg i forskriften? Skal man ha flere må man søke brannvesenet.

En annen ting jeg vil minne om, siden det nå er blitt så lett å fylle gassflasker i Norge er at gassflaskene/gasstanker må inn til revisjon når de er 10 år gamle og er egentlig ikke lov å bruke etter påstemplet/innpreget dato som står på gassflasken. På de fleste påfyllingsstedene er personalet flinke til å si fra, og en får ikke fylt for gammel flaske, men det kan også skje glipper der og, og det er vi som brukere som er ansvarlige.

Gassflasker kan kun fylles av personer som er kvalifisert for det, privatpersoner kan ikke fylle gassflasker. Heller ikke egne,

det må gjøres forskriftsmessig. Dette gjelder i hele Europa.

De siste 10-15 årene har såkalte selvfylleflasker/tankflasker blitt mye mer utbredt. De har ofte fysiske mål som 11 kg gassflaske, og kan enkelt erstatte en 11 kg gassflaske. Disse flaskene har en ventil inni som gjør at de bare kan fylles 80%, og de er montert inn i gasskassen til bobilen og skrus fast, slik at de ikke kan tas ut uten bruk av verktøy. Da regnes de ikke lengre som gassflaske, men gasstank. Da kan de fylles av privatpersoner, på bensinstasjoner eller LPG stasjoner som det finnes mange 1000 av i Europa. For det er adskillig flere biler som benytter gass som drivstoff på kontinentet enn her hjemme. I

Denne flasken har utløpsdato i 2020 som står stemplet på flasken. Den er for lengst byttet ut med flaske med ny utløpsdato.

Norge er alle LPG-pumper som var på bensinstasjoner lagt ned og fjernet for lenge siden.

Så for å være mest mulig forberedt på et problemfritt gassliv i utlandet, bør man investere i en tankfylleflaske, monter gjerne utvendig påfylling og behold gjerne 1 vanlig gassflaske. I Norge får man ikke fylt gass nord for Alta. En vinter vi var nord for Alta var jeg glad jeg bare hadde en selvfylleflaske og en vanlig 11 kg så vi kunne bytte flaske, når vi var tomme. Og det gikk noen flasker for det var ordentlig kaldt da vi var der.

Har også blitt reddet av norske bobilvenner, da jeg gikk tom i Finland. Der man som nevnt bare får fylt en plass. Fikk lånt en norsk flaske til jeg fikk fylt. Fikk ikke fylt selvfylleflaske i Finland heller. I nåværende bobil har jeg 2 selvfylleflasker, men mener en av hver er gunstigere.

Har selv ikke utvendig påfylling til mine selvfylleflasker/selvfylletanker. Siden det er stort sett på bensinstasjoner man fyller gass/LPG i utlandet, kan det være stasjoner en ikke får fylt, da det ofte kreves utvendig påfylling. Det er nok for bl.a. at det kan være mange Petter Smart løsninger, og det er ikke alltid tankflasker som prøves å bli fylt, men vanlige gassflasker.

Kan telle på 1 hånd de gangene jeg ikke har fått fylt siden jeg ikke har hatt utvendig påfylling på de 15 ++ år jeg har hatt selvfylle/tankflasker, og det har alltid vært i forbindelse med at jeg måtte låne adapter på stasjonen for å kunne fylle. Normalt er det ikke noe problem med å låne adapter om de har, og jeg har ingen planer om å montere utvendig påfylling. Har nå kjøpt det adapteret jeg har måttet låne. Nå har også begge flaskene nivåindikator.

Anbefaler også at man monterer gassfilter om man kjøper selvfylleflaske for å kjøpe LPG i utlandet. I Norge er LPG en fyller fra pumpe, det samme som blir fylt på bytteflasker i Norge av de store gasslevrandørene. Den inneholder minst 95% Propan og 5% Butan. LPG-stasjonene i Europa har ofte mye mer Butan og andre stoffer, da det ikke er så strenge krav til vinteregenskapene, og LPG kan variere avhengig av årstid, som Diesel med sommer- og vinterdiesel. Over 50 % Butan om sommeren er ikke uvanlig, så vær OBS på om flammen som er på kokeblusset har mye gul flamme som kan være et tegn på for lite Propan og eller forurenset gass. Da er det smart å ha filter som fanger opp mye av urenheterne.

Har man fylt LPG i utlandet om sommeren, og har igjen av det til bruk en kald vinterdag i Norge, vil man nok få problemer p.g.a. for mye Butan i LPG'en som da har dårlige kuldeegenskaper.

I Norge er det ekstra avgift på LPG om man skal bruke den til fremdrift av kjøretøy, ca. et par kr. pr. liter. Dette får man til fratrukk på enkelte stasjoner i Norge. Husker jeg ikke feil er LPG solgt på bensinstasjoner i Italia til fremdrift av motorvogn og ikke lov å benytte til fritidsformål som gassen i en bobil. Det er et EU-direktiv. Så igjen, fyller man utvendig er det ikke godt å vite om det er til fremdrift eller husholdning og derfor er det greit med utvendig fylling?

Tor H 114